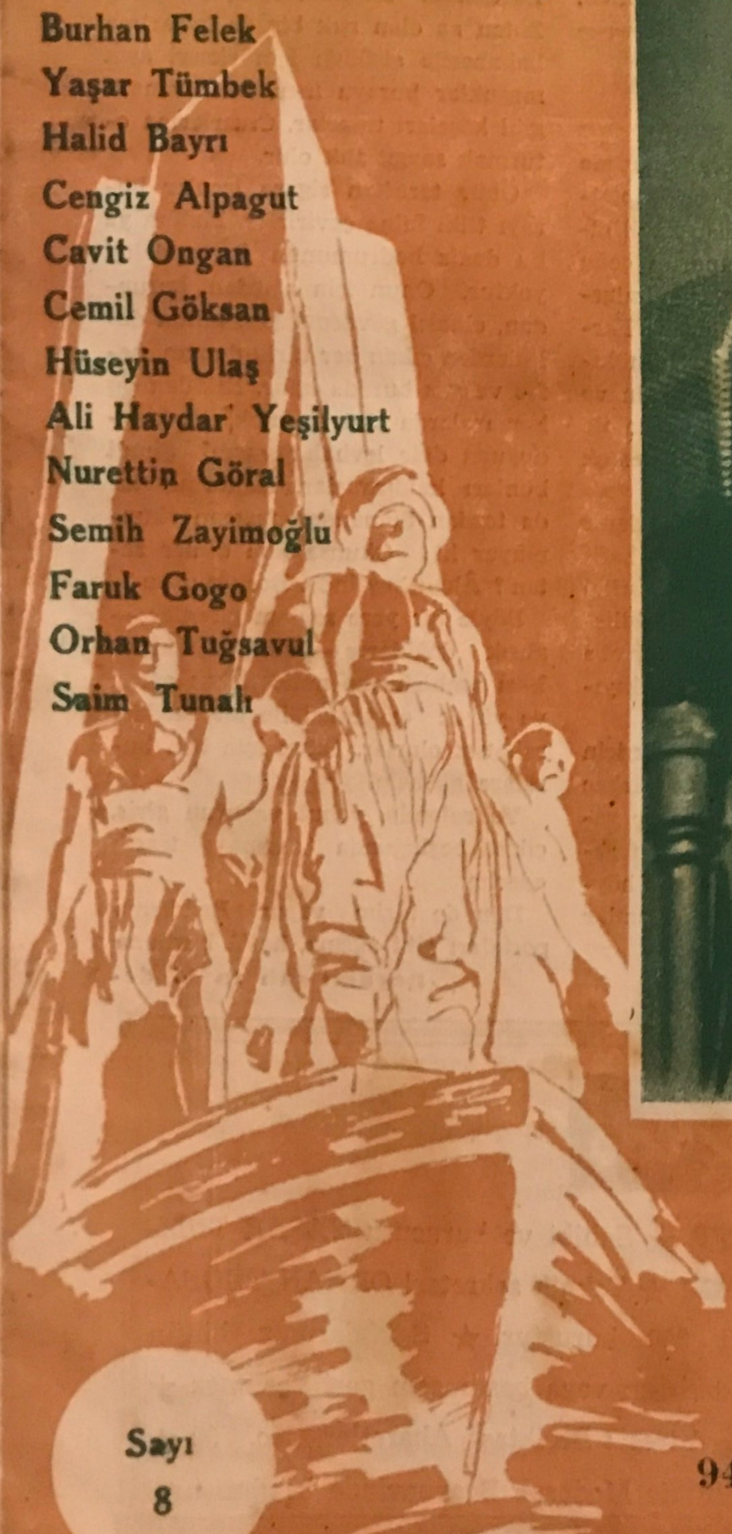
Barbaros

Aylık • Sanat • Fikir • Edebiyat ve Aktüalite Mecmuası

Ord. Prof. Dr. **Fahrettin Kerim**
Burhan Felek
Yaşar Tümbek
Halid Bayrı
Cengiz Alpagut
Cavit Ongan
Cemil Göksan
Hüseyin Ulaş
Ali Haydar Yeşilyurt
Nurettin Göral
Semih Zayimoğlu
Faruk Gogo
Orhan Tuğsavul
Saim Tunalı

Sayı 8

949 Mart

30 Kuruş

FELEKTEN FIKRALAR

Herkez Kendi Kısmetini Yer

Yemişler var ki insan ahlâkı üzerine, insan mukadderatı üzerine tesir yapmıştır, yapmaktadır, yapacaktır.

Bir vakitler erik ağaçları komşu çocuklarının duvar aşırı faaliyetlerine sebep olmuşken şimdi baharda dut, güzde incir daha büyücek yaştakilerin başlarını döndürmektedir.

Halbuki ne dut, ne incir memnu meyvalardan olagelmemiştir. Her istediğiniz yerde, istediğiniz kadar bulabilirsiniz. İnanmak lâzım ki başkalarının inciri insanlara tatlı geliyor. Dikkat edin; bu mevsimde muayyen bir yaştaki çocukların — ondan yukarı — dudak kenarları yaradır. Ham ve sütlü incir yemeden.

İncirin bolluğunu siz, bizim vapurla Köprüye inin de görün. Çengelköyünden aşağı geldiği için bütün köy bahçelerinin mahsulleri bizimle beraber iner. Bu vapura — incir vapuru — demek hiç de aykırı düşmez. Böyle bir tabir icad etmekle peynir gemisi, at kayığı sözleri arasına bir tane daha katmış olursunuz.

Bizim vapurun hususiliği sade incir taşımasından değildir. Vapur, aşağı Boğazın yarısını İstanbula indirdiği için çok kalabalıktır. Üsküdara geldiği zaman artıp yükünü iyice almış haldedir. Oturacak yer bulabilmek için ya tanıyan birisi yerini vermeli,

Burhan FELEK

ya siz geniş oturulmuş bir kanapede gözünüze ilişen beşinci yeri zaptetmelisiniz. Bu da her zaman kabil olmaz. Çünkü bizim vapurun çoğu rüşterisi hanımlardır. Şık hanımlardır. Vardakosta hanımlardır. Parmağındaki — en aşağı — beş altı kıratlık tek taşı fütursuzca taşıyan ve sigarasının dumanını ayni eda ile savuran bir hanımdan yer istemek kolay olmaz. Onların da size :

— Buyurun ! demeleri beklenir şey değildir. Tanıyorlarsa size hafif bir baş hareketi, bir de tebessüm müsveddesile ancak iltifat edebilirler. Daha fazlasına bizim « cemiyet » in yani muhafazakâr Anadolu kıyısının müsamahası yoktur.

Vapurun güvertesinde durmak için insanın ya akşam kumarda birkaç bin lira kaybetmiş, yahut birkaç yarım litrelik şişe devirmiş olması gerektir. Oranın serinliğini ancak böyle ateşliler arar. Normal adamlar soğuk alırlar.

Kalıyor alt kamara...

Burası çoktandır hapisane koğuşuna döndü. Ne alan belli, ne satan. Zaten az olan ışık bir de karartma bahanesile azaldığı için ekseri âşık maşuklar buraya iner, merdivenaltı gibi köşeleri tutarlar. Civarlarına oturmak saygısızlık olur.

Öbür taraftan sigara içenler burayı tilki inine çevirirler. Malûm ya bu deniz bodrumunun hava deliği yoktur. Onun için ağızdan, burundan, elhasıl gövdemizdeki bütün deliklerden çıkan her türlü duman, nefes ve gaz burada kalır. Eskiden bu kamaralarda sigara içmek yasak olduğuna dair levhalar vardı. Şimdi bunları kaldırmışlar. Kaldırmasalar da tozdan dumandan ferman okunmuyor ki ! Okunsa kim dinler zaten ? Âlem keyfinde. Boru mu bu ?

Böyle bir yere sağlam girenler — alışık değillerse — hasta çıkarlar. Yarı zeehirlenme neticesi baş ağrısı ve yürek çarpıntısı ile bir müddet rahatsız olurlar. Onun için ben buralara girmem.

Ya salonda, yahut vapurun giriş, çıkış boşluğunda durmayı tercih ederim.

Dün de bizim vapur Bandırma postaları gibi ağzına, hattâ burnuna

-Devamı sahifa 17 de-

Barbaros

BEŞİKTAŞ HALKEVİ TARAFINDAN ÇIKARILIR ★ Sahibi ve kurucusu YAŞAR TÜMBEK ★ Yazı işlerini fiilen idare eden SAİM TUNALI ★ Teknik sekreteri ORHAN TUĞSAVUL ★ Her ayın birinde çıkar ★ Yıllık abone bedeli 350 kuruştur ★ Sayfalarımız bütün gençliğe açıktır ★ Gönderilen yazılar ve fotoğraflar basılsın veya basılmasın geri verilmez ★ Aylık san'at, fikir, edebiyat ve aktüalite mecmuası ★ Adres : Beşiktaş Akaretler No. 50 ★ Telgraf adresi BARBAROS ★ Telefon 84129 ★ La Turquie Moderne Basımevinde basılmıştır.

K-12

HALKEVLERİ DAVASI

Yazan: Prof. Fahrettin Kerim Gökay

Atalar sözü meşhurdur. Meyvalı ağaca taş atılır. Halkevleri pasif, cansız bir teşekkül olmuş olsaydı, onunla kimse meşgul olmak lüzumunu hissetmezdi, bugün Atatürk'ün feyizli ilham ve irşadile kurulan tarihî teşekküllerimiz millet hayatının ayrılmaz bir kültür kaynağı olarak gelişmektedir. Halkevleri tekmil faaliyetlerini memleket ve yurd faydasına tahsis etmiş, sinesini her türlü siyasi akide sahiplerine cömertlikle açmıştır. Fakat dünyanın neresinde her hangi bir teşekkül muayyen bir bağlanmadan inkişaf edebilir. Halktan doğan, varlığını halkın hizmetlerine tahsisi idi. C. H. P. memleket çocuklarına kültür alanında geniş mikyasta hizmet fırsatını verebilmek için Halkevlerini ayrılmaz bir unsur olarak kabul etmektedir. Siyasî fikirlerini yaymak için Partinin çalışma sahası geniştir. Fakat tarafsız veya partili vatandaşların bir araya toplanmasına bir an için bile olsa siyasî görüş ayrılıklarından tecrid ederek memleket ve vatan çocuğu olarak bir yerde kaynaşmalarına kültür san'atının çeşitli nimetlerinden faydalanmalarına imkân verecek bir teşekkülü çürütmeğe uğraşmakta ne fayda vardır ? İsveç ve Norveç gibi içtimaî dayanışmanın geliştiği memleketlerde siyasi partinin de buna benzer sosyal teşekkülü daimî mevcuttur. Hattâ bu teşekküller yalnız kendi parti mensuplarile meşgul olurlar. İktidar partisi oldukları için hükûmet bütçesinden yardımda görürse bizim Halkevlerinde böyle bir inhisar zihni yoktur. Evlerimizi her hangi bir saatte ziyaret ettiğimiz zaman muhakkak bir topluluğun çalışmasına şahit oluyoruz. Talebe teşekkülleri, malûl gazi cemiyetleri, amele sendikaları, fikir dernekleri, öğretmen birlikleri ilâh...

Her sınıfa mensup vatandaşların toplandığı evlerimizin giderdikleri ihtiyacın geniş nisbetini göz önüne getirecek olursak tenkidcilerin haksızlığı derhal meydana çıkacaktır. Ayrıca san'at, kültür, içtimai yardım sahasında hiç bir fark gözetilmeden yapılan hizmetin vusatı Halkevlerine ancak şeref ve takdir kazandıracak genişliktedir. Bu hakikatler bu suretle meydanda iken söylenecek tek bir söz vardır. Onu da aziz dostum Kurutluoğlu, son bütçe konuşmalarında söyledi, Halkevlerinin mukadderatı Türk milletinin mukadderatına bağlıdır. O çözülmez bir birliktir.

Halkevi ve Halk Odalarının 17 inci Yılı

Yurdumuzun dört bir köşesinde büyük bir heyecan ve neşe içinde kutlulanmıştır

Halkevi ve Halkodalarının 17 ci yıl dönömü her tarafta heyecanlı törenlerle kutlandı.

Ankara Halkevinde yapılan toplantıyı veciz bir konuşma ile açan bay Cevdet Dursunoğlu, Türk milletinin bu gününü ve yarınını sağlam temeller üzerine kuran Atatürk inkılâbının yarattığı en önemli kurumlardan birinin de Halkevleri ve odaları olduğunu belirtti.

B. DURSUNOĞLU'NUN KONUŞMASI

Sayın Genel Başkan Vekilimiz, sevgili yurtdaşlarım;

Halkevlerimizin 17 nci yıldönümünü yüksek varlığınız önünde açmakla bahtiyarım.

Yurtdaşlarım,

İnsanlığın yeryüzündeki varlığı kadar eski olan Türk tarihi içinde son otuz yıl, milletimizin en ışıklı çağlarından biridir. « Millî Mücadele » ve « Millî İnkılâb » çağı diyebileceğimiz bu devir başlı başına bir bütündür. Ağır felâketlerden sonra yurdu düşman istilâsından kurtarmaya ve kayıtsız şartsız istiklâlini sağlamaya karar veren Türk Milletinin bu iradesini yerine getirmek azmi ile otuz yıl önce Samsun'a çıkan Mustafa Kemal, millî ihtiyaç ve temayülü olanca derinliği ile sezerek aynı zamanda Türk Milletini ortaçağ müesseselerinin karanlıklarından kurtarmayı da tarihî ödevlerinin başında görmüştür. Daha 1919 yılının ağustosunda ilk Müdafaa-i Hukuk Kongresinin ertesinde büyük Önder Türk Milletine ve cihan umumî efkârına yayınladığı beyannamesinin yedinci maddesinde « Milletimiz insanî ve asri gayeleri tebcil eder, fennî ve iktisadî hal ve ihtiyacımızı takdir eyler » hükmü ile bu inkılâp hedefini açıklamıştır.

Sayın yurtdaşlarım,

Hepinizin de bildiğiniz gibi, her inkılâp yeni bir dünya görüşünün ifadesi, ve bu görüşün millî hayatın bütün alanlarına tatbikidir. Bir milletin yeni bir dünya görüşüne var-

HALKEVLERİNİN ÖDEVLERİ

Bugün adetleri binlerle ifade edilen Halkevlerimizin muhtelif sahalarda Türk vatandaşlarına müfit olabilmesi için çalışmalarında göz önünde tutmaları lâzımgelen belli başlı esasları eski bir halkevci sıfatile bir araya toplamayı faydalı buluyorum.

Ölmez Atatürk'ün Türk gençliğine hediye ettiği ölmez eserlerinden birisi de muhakkak halkevleri ve odalarıdır.

En ücra köyden tutunuz da en kalabalık şehre kadar buralarda yerleşmiş münevver, gayri münevver, kültürlü, kültürsüz vatandaşları bir araya toplıyarak, bunlara sıcak bir yuva ve malzeme teminine rahat ve huzur içinde çalışmalarını sağlayarak hem muhitlerine ve hem de kendilerine müfit olacak şekilde yetiştirmektir. Bu iş nasıl olacaktır.

Evvelâ Halkevleri bütün vatandaşlara açık daha Türkçesi isminden de anlaşılacağı üzere halkın evidir. Vatandaş hiç bir üzüntü ve eziyete katlanmadan bu evlerin kütüphanesinden müzik salonundan temsil hareketlerinden faydalanacak kafa ve beden bakımından gelişecek yetişecek ve yetiştirecektir.

Cumhuriyet hükûmetinin ve cumhuriyet halk partisinin bu evlerin açılış ve yürüyüşlerinde çok büyük rolleri ve emekleri vardır. Bu emekleri maddî ve manevî bakımdan iki bölümde mütalâa edebiliriz.

Maddî bakımdan en büyük fedakârlrklar bu evler için yapılmış ve yapılmaktadır.

Manevî noktadan ise Cumhuriyetin altı okundaki rumuz dairesinde Türk vatandaşını ve Türk gençliğini olgun ve dolgun bir seviyeye getirmeğe çalışmaktadır.

Halkevlerinin çalışması için yalnız maddenin kâfi olmadığı aşikârdır.

Maddenin yanında eleman da olursa Halkevlerinden istenilen randıman alınabilir kanaatındayım ve tecrübeler de bunu göstermiştir.

Halkevlerinin 9 kolunu da tamamile çalıştırmak muhakkak ki idealimizdir. Yalnız şimdiye kadar alınan neticeler de göstermiştir ki bu kolları muhitin ihtiyaçlarına göre ayarlamak lâzımdır. Meselâ köycülük şubesi şehirlerde ve bilhassa merkez kazaları ünvanını verebileceğimiz köyü olmıyan yerlerde ne kadar fayda vermezse köyleri fazla olan Anadolu kazalarında o kadar büyük faydalar sağlamaktadır.

Yazan :
YAŞAR TÜMBEK

Bu misal de gösteriyor ki her halkevi kendi çalışma sahalarını kendisi tayin edecek ve o sahalarda muhitine randımanlı olmağa çalışacaktır.

Halkevlerinde en mühim olarak göz önünde tutulması lâzımgelen hususlardan birisi de bina meselesidir.

Yeri olmıyan bir teşekkülün iyi çalışması ve kuvvetli randıman vermesi biraz güçtür.

Yalnız, binayı yaparken çok ince düşünmek, çok esaslı noktalar üzerinde durmak lâzımdır.

Büyük ve muazzam binalar yerine daha küçük çapta ihtiyacı karşılayacak, küçük çapta az masraflı binalar yapmak ve buralardan tasarruf edilecek paralarla binasız Halkevlerini binaya kavuşturmak lâzımdır.

Orta çapta bir Halkevine bir salon üç oda kâfidir zannediyorum.

Büyük ele alınacak halkevlerinin döşenip dayanması da bir meseledir.

Mefruşat meselesine gelince bence Halkevlerinin mefruşatı merkezce kabul edilmiş pratik aynı tipte olmalıdır ve bunları bir merkezden idare etmelidir. Bu suretle hem sağlamlığı hem ucuzluğu ve hem de yeknasaklığı temin edilmiş olur.

Halkevlerinin muhitlerindeki irfan müesseselerile daimi temasları olmalıdır. Bu temastır ki kültürlü irfan ordusunu Halkevinde yerleştirir ve onlardan istifade edilir bir durum meydana gelir.

Kol başkanlarının ateşli vatanperver, milliyet hisleri sağlam arkadaşlardan seçilmeleri ve daha ziyade genç ve enerjik kimseler olması lâzımdır.

Halkevlerinin daimî bir musavat prensibi ile hareket edilmelidir.

Halkevi başkanının ve hattâ kol başkanlarının bile hareketlerinde daima teenni ile yapacaklarını yapmaları yanlarındaki arkadaşlara daimî bir kardeş muamelesi yapmaları şarttır.

Halkevlerinin kapısı daima her vatandaşa açık olmalıdır. İhtiyar ve genç herkes muhitindeki halkevinden istifade edebileceğine kâni olmalıdır.

Önümüzdeki nüshada kısmet olursa yazımızın ikinci kısmını karilerimize takdim edeceğim.

ması ise onun iyi, doğru ve güzel hakkındaki kıymet hükümlerinin değişmesi demektir. Millî hayatın bu kadar derinliklerine tesir eden böyle bir değişmeyi de ancak hayatiyeti kuvvetli, maddî ve manevî bünyesi sağlam bir millet başarır ve tarih artığı ölü müesseselerden kendisini kurtararak teşekkül mihverini ve hayat şeklini yenileyebilir. Bunun baş şartı o inkılâbın milletin hakikî ihtiyaçlarından ve zaruretlerinden doğmuş olmasıdır. İşte Türk inkılâbı milletimizin hakikî ihtiyaçlarından doğduğu içindir ki başarılı olmuş ve kısa denilebilecek bir zamanda her yönden millî hayatımızı geliştirmiştir.

Ancak böyle yeni bir dünya görüşünün bütün yurtdaşlara malolması için yalnız devlet müesseselerinin ve siyasî kurumların çalışması kâfi değildir. Bu yeni görüşün hür ve samimî bir hava içinde serbest millet kurumlarında tartışılması ve en ince çizgilerine, en derin noktalarına kadar işlenmesi şart olduğu gibi bu görüşün zamanla daha ziyade gelişmesi için de genç nesillere telkini lâzımdır.

İşte bu büyük ödevi başarmak için bundan onyedi yıl önce Halkevlerimiz kurulmuş ve dokuz yıl önce de aynı esaslar üzerinde kurulan Halkodalarımızla bu kurumlarımız milletimizin temel unsuru olan köylümüzün arasına yayılmıştır. Bu itibarla Türk Milletinin bugününü ve yarınını sağlam temeller üzerine kuran Atatürk inkılâbının yarattığı en önemli kurumlardan biri Halkevlerimiz ve Odalarımızdır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Halkevlerinin daha ilk kuruluş yıldönümünde bu Evlerin ahlâk ve karakter teşekkülündeki rollerine işaret eden; vatanseverlik, müspet ilme sevgi ve hürmet, güzel sanatları geliştirme yönünde başaracakları hizmetlerin yollarını gösteren nutuklarında buyurdukları gibi «Halkevleri yeni Türkiye hayatının başlı başına bir remzi olup bütün vatandaşların müşterek malıdır. Bu Evler siyasî birer müessese değildirler. Sosyal ve kültürel kurumlardır.»

Bunun için de Halkevlerimiz bugüne kadar büyük inkılâpçı ve devlet adamı Sayın İnönü'nün gösterdiği bu aydın yolda çalışmış ve feyzini bütün millete vermiştir.

Dün olduğu gibi bugün ve bundan sonra da bu çatı altında millî zihniyete uygun her fikre ve kanaate yer verilir ve saygı gösterilir. Siyasî düşünce ayrılığına bakılmaksızın memleket kültürüne faydalı olmayı ve ondan faydalanmayı istiyen köylü ve kentli, kadın ve erkek bütün yurtdaşlara açıktır.

Sayın yurtdaşlarım;

Halkevlerimizin ve Halkodalarımızın çeşitli kollarının çalışma esasları ve şekilleri üzerinde genç ve değerli arkadaşım Yılmaz Akpınar, size gerekli bilgileri vereceğinden ben sizi daha fazla yormıyacağım. Bugün açtığımız beş Halkevi ve elli Halkodasiyle beraber bu feyizli kurumlarımızın sayısı 4780 i bulacaktır.

Bu güzel bayramımızı kutlarken Evlerimizin ve Odalarımızın noksanlarını gidermek yolunda Büyük Millet Meclisinin ve Cumhuriyet Hükûmetlerimizin gösterdikleri yakın ilgi ve yardımlara şükranlarımızı sunmağı ve bu Evlerin ve Odalarımızın başında, içinde yalnız millet sevgisine dayanan, asil bir feragatle çalışan arkadaşlarımızı saygı ve sevgi ile anmağı şerefli bir borç bilirim.

Bayramımız hepimize kutlu olsun.

20 Şubat 1949 Pazar günü Evimiz salonlarında Halkevlerinin 17 ci yıl dönümü münasebetiyle yapılan büyük törende Kaymakam Turgut Beyğo, Şehir Meclisi üyelerinden Ekrem Amaç, Salih Kırdar, Kemal Güray ve kalabalık ve aydın bir dinleyici topluluğu bulunmuş, ve törene istiklâl marşiyle başlanmıştır. Bunu müteakip Halkevi reisi İhsan Özkaya, davetlilere 3 ay içinde amatörlerden mürekkep hazırlanan 60 kişilik klâsik Türk müziği hey'etini 16 kişilik caz ve 5 kişilik halk türkülerini, ekiplerini takdim ederek çalışmalarını övmüş ve eserlerini takdim etmiştir.

Davetlilerin takdirlerine mazhar olan ve sık sık alkışlanmıştır. Konser saat 18 ze kadar devam etmiştir

Büyük Bir Acı

Ali Çetinkayayı Ebediyen Kaybettik

Milli kurtuluş Savaşına kanıyle ve imaniyle katılmış olan bu faziletli Türk evlâdının ölümü memleket için büyük bir kayıbtır

Bundan bir müddet evvel 23/3/949 gecesi hayata gözlerini ebediyen kapayan büyük kahraman idareci B. Ali Çetinkaya Millî Kurtuluş Savaşına ve İnkılâp hareketlerine kaniyle ve imaniyle karışmış faziletli bir Türk evlâdıdır. Bu büyük kaybın verdiği hüzün ve keder sonsuzdur.

71 yaşında hayata gözlerini yummuş olan B. Ali Çetinkaya'nın son üç yıldanberi hasta olduğunu duyuyor ve üzülüyorduk.

Türk Kurtuluş Savaşının ilk kahramanlarından biri olan ve millî mücadele teşkilâtının henüz taazzuv etmediği sırada Ayvalık cephesinde müstevli düşmana karşı ilk silâhlı mücadeleye atılan Ali Çetinkaya, bir müddet, her taşında emeği olan Afyon'da kalmıştır. İki yıldanberi de İstanbul'da bulunuyordu.

Çetinkaya'nın, Kurtuluş Savaşından sonra da gerek iç buhranlar karşısında inkılâbın muhafaza ve müdafaasında ve gerek yeni devletin kuruluş çalışmalarında cidden çok değerli hizmetleri geçmiştir. Dürüst, faziletli, enerjik ve azimli çalışma sistemi, üzerine aldığı her hizmette derhal hissedilirdi. Bayındırlık ve Ulaştırma teşkilâtı Çetinkaya'ya çok şey borçludur.

Bu acı kayıptan dolayı, Ali Çetinkaya ailesine, birkaç ay önce hasta yatağından kalkarak evlenme törenine iştirak ettiği biricik kızı İstiklâl ve damadı Emin Paksit'e, rahmetlinin mücadele arkadaşlarına ve bu ziyaın büyük boşluğunu çok derinden hissedeceklerine şüphe etmediğimiz Afyonlulara başsağlığı diler.

Melâhat Pars

Röportaj

Konuşan : Cengiz Alpagut

Saat tam 12,45 radyo evi bekleme salonunda sabırsızlıkla neşriyatın bitmesini bekliyorum. Sayılı dakikalar da bir türlü geçmek bilmiyor. Nihayet müracaat bürosundaki zat neşriyatın bittiğini ve Melâhat Parsın iki dakikaya kadar geleceğini bildiriyor. Hakikaten iki dakika sonra ince saz programlarında ve solo şarkılarda sesini zevkle dinlediğimiz Ankara radyosu güzide ses sanatkârı bayan Melâhat Pars ile karşı karşıyayız. Kendisinden Barbaros mecmuası adına bir konuşma rica ediyorum ricamı çok nazik bir tavırla kabul ediyor.

Ertesi gün saat 15 de sevimli sanatkârın evinin yolunu tutuyorum. İşte Necati Bey caddesi 108 numara, muazzam bir apartmanın en üst katı daire II, tamam. Kapıyı çalıyorum bayan Melâhat Pars kendisine has bir nezaketle beni kabul ediyor. Karşılıklı oturuyoruz ilk sualimi soruyorum :

— Kısaca musiki hayatınızı anlatırmısınız ?

Sanatkâr hafif bir tebessümden sonra anlatmaya başladı.

— Musikiye on yaşında başladım. İlk önce kanuni Mustafa beyden musiki nazariyatı derslerine devam ederken bir sene sonra üstad udi Fahri Kopuzdan ut dersi almıya başladım. Daha sonra kendi kendime Darül talime giderek kayıt oldum. Bu müessesede parlayıp icra heyetine dahil olmuşken eşimin şarka tayin olmasından dolayı Darül talimden ayrılarak bende şarka gittim. Aradan epey bir zaman geçtikden sonra eşin dostun teşvikiyle radyo evinde açılan imtihana girerek ses ve sazdan imtihan oldum ve çok iyi bir dereceyle radyo evine girdim. Beş seneden beri radyo evindeyim.

—Klâsik Türk musikisini nasıl buluyorsunuz ve klâsik Türk musikisi üstadlarından en çok beğendiğinizin ismi.

—Klâsik Türk musikisi muhakkak ki bizce ölmez bir varlıktır. Klâsik Türk musikisi üstadlarından en çok beğendiğim Sadullah ağa, Dede efendi ve hacı Arif beydir. Diğerlerinin de, ayrı ayrı güzellikleri vardır.

—Garp musikisini severmisiniz ?

— Severim muhakkak ki her güzel şey sevilir meselâ garp musikisi eser ve bestekârlarından en çok sevdiklerim Chopin, List ve Johanne Strauss dır. Bu bestekârların en çok sevdiğim eserleri Polonez, Listin rapsodisi ve Strauss'un bütün valsleridir.

— Türk musikisinin değişip yeni

• Devamı sahifa 18 de•

Kıymetli san'atkarımız Melahat Pars yavrularile beraber

Klâsik Türk Müziği

Yazan :

CAVİT ONGAN

Aşağıda yazılı eserleri bu vadide canlı ve açık bir fikir verir.

İsmail Hakkı beyin, bütün makamlarımızın gidişlerini nota ile tesbit eden ve bunları tarif eden bir eseri vardır. Bütün usullerimizi misallerle açıklayan ve anlatan diğer bir eseri vardır ki neşrolunmamıştır. Kitaplığında bu eserin tamamı bulunduğu gibi bazı öğrencilerinde parçaları vardır. Şimdiye kadar yayınlanan mecmuaların en mufassalı (camiülilhan) Hakkı bey tarafından düzenlenmiştir. Bu mecmua 120 fasıla ait güfteleri ihtiva eder. Fakat bu mecmuanın mevcudu kalmamıştır.

Basit bir şekilde bir solfej kitabı ve kendi kaleminden çıkmış bir çok sayıda basılmış nota mecmuaları vardır. Bunlardan ilk yayınlanan mecmuanın adı (*Mahzeni* esrarı musikidir) (Musikii osmani mektebi) adına da şehnaz, buselik, *Karcığar*, köçekçe, *Yegâh*, nihavend, kürdili hicazkâr ve seba fasıllarının notaları neşretmiştir.

Kendisi tarafından tertiplenen (Camiülilhan) şarkı mecmuasına nazaran hocanın 85 faslından 235 şarkı bestelediği ve yine 46 fasıla dağılan seksene yakın kâr, *marabba* ve semaî bestelediği tesbit edilmiştir. Üstad, camüilihanın neşrinden sonra durmamış ve eski gayretile yine çalışmıştır.

Üstadın bir çok peşrev ve saz semaîleri, elliye yakın vatani şarkı ve marşı, fantazi eserleri ve oyun havaları vardır. Çengi havaları ve köçekçeleri düzgün bir hale sokan odur. İlk bestelediği marş, güftesi Müsahip zade Celâl beyin olan (ordumuz etti yemin) marşıdır. Son bestelediği marş da yine Müsahip zade Celâl beyin (teşrifiye) marşıdır.

İlk —arkısı nihavent (aşk ateşine yanma gönül nafile) şarkısıdır.

En iyi *murabba*larından biri kürdi hicazkârdan (Gülüstanı hüsnüne) nişaburekden (bir kere yüzün...) besteleridir.

Ferahnâk, ferahfeza, acem *aşiran*, hüzzam, nihavend ağır semaileri ile (feryad ile inlerken) nihavend nakşi yürük semaîsi üstadın güzel eserlerindendir.

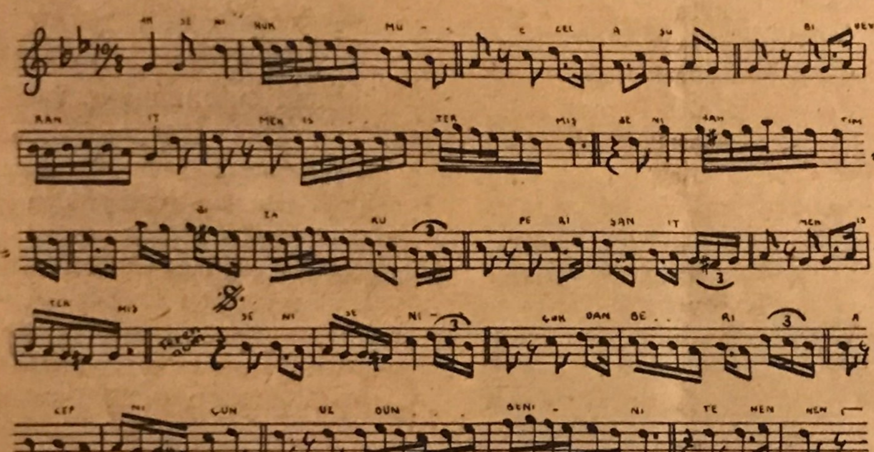
Saz eserleri arasında nihavendü-kürdili hicazkâr, mahur, ferahfeza ve delkişihaveran peşrevleri bekâh ve mahur saz semaîleri sayılabilir.

İsmail Hakkı bey bize güzel şarkılar da vermiştir.

Gazelden (Zülfü zertarına......)

· *Devamı Sahifa 18 de* ·

Nihavent Ağır Semai — İsmail Hakkı Bey'in

Güzelleşen Beşiktaş

Konuşan : Cemil Göksan

Genç ve Enerjik kaymakamımız Turgut Beygo ile bir saat

Beşiktaşımızın güzelleşmesinde büyük yardımları olan değerli ve dinamik kaymakamımız Turgut Beygo'yu ziyaretle Barbaros mecmuası okuyucuları için bir mülâkat istediğimi söylediğim zaman mütevazi odasında beni son derece iyi karşılayarak arzu ettiğim bütün malûmatı vermeğe hazır olduğunu söyledi. Ben de gördüğüm bu derin alâkadan cesaret alarak evvelâ Kaymakamımızın hayatı hakkında bir kaç sual sormadan kendimi alamadım.

Turgut Beygo 1329 senesinde doğmuş Lise tahsilini yaptıktan sonra, 1936 senesinde Ankara Hukuk Fakültesinden mezun olarak Yedek subaylığını yapmış ve Dahiliye Vekâletine intisap ederek ilk memuriyetine Pınarhisar Bucak Müdürlüğü ile başlamış

Sırası ile Heybeli Ada Bucak Müdürlüğü, Şarkı Karaağaç ve Pervari Kaymakamlıklarında bulunmuştur.

1945 Temmuzunda da Beşiktaşımıza gelmiş olduğunu bildirdi. Bunları öğrendikten sonra kendisine Beşiktaş ilçesinde 1948 yılı içinde geçen faaliyetlerinin nelerden ibaret olduğunu sordum. Bu sualim üzerine yakın zamanda yapılan işler hakkında kısaca şöyle malûmat vereyim diyerek Bayıldım yokuşunun Ihlamur katranlı şosesinin, Beşiktaş İlk okul binasının, Arnavutköy İlkokul binasının, Maliye Şubesinin inşa edildiklerinden ve Dolmabahçe meydanının güzelleştirilmesinden bahsederek esasen tarihi bir çok güzelliklerle dolu olan ve inci gibi boğazımızın bir kısmını teşkil eden

Güzellikler senbolü bayıldımdan bir görünüş

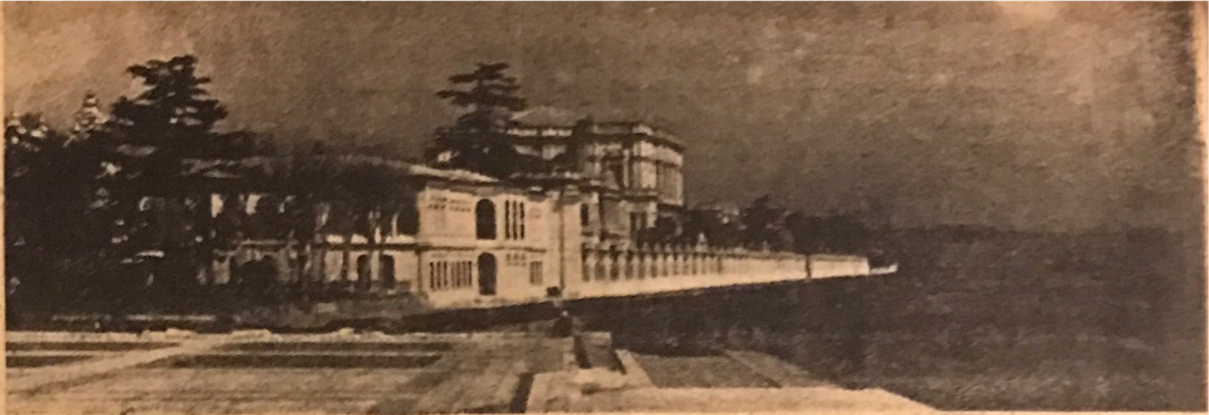

Beşiktaş Kaymakamı Turgut Beygo vazifesi başında

Tabiatın bütün güzelliğini kucaklıyan ve dün bir taşlık yer olan Taşlık Parkı

Dolmabahçe Sarayı

İlçemiz günden güne Sayın valimiz Lütfü Kırdar'ın büyük alâkasiyle güzelleşmektedir diyerek masasının üstündeki Beşiktaşın büyük haritasını açtı Spor caddesinin eski halini gösterdikten sonra buranın hiç bir surette istimlâk yoluna gidilmeden Beşiktaş halkının büyük yardımlarile binalarını geri almağa razı olduklarını ve güzel eserin bu şekilde meydana geldiğini beyan etti.

Değerli kaymakamımız tevazuu kendine o kadar mal etmişti ki bütün bu yapılan işlerde kendinin hiç bir hissesi yokmuş gibi hep başkalarından bahsediyordu. Sonradan yaptığım soruşturmalarda bütün çalışmalarında olduğu gibi Spor caddesinin yeni halini almasında da çok büyük gayretler sarfettiğini öğrendim kendisine Beşiktaş namına burada teşekkür etmeği kendime bir vazife bildim.

Ayrıca 1948 yılı içersinde ihale edilen ve halen yapılmakta olan yolların nelerden ibaret olduğunu sorduğum zaman harita üzerinde Beşiktaş Akkavak sokağını, Jandarma Mektep sokağını, Valde Çeşme meydanının ve yeni yapılan Ihlamur asfalt yolunu Nüzhetiye caddesine bağlıyan Odalar sokağını parke kaldırım olarak yapıldıklarını 949 yılında da Teşvikiye Hacı Emin efendi sokağı ile bilhassa Dikili taş mahallesinin Ihlamur yoluna bağlanan yolunu ve Köprü sokağının yapılacaklarını söylediler.

Yine harita üzerinden Kuru Çeşme ile Ortaköy arasındaki yolun kıymetli Valimizin himmetiyle açılmak üzere olduğunu bu yolun uzunluğunun bir kilometre olup 17 metre genişliğinde olacağını Lido Plâj gazinosundan kuruçeşme iskelesine kadar açılacağını söyledikten sonra yolun 367 metresinin Devlet Denizyollarına ait olduğunu ve halen buraya İngiliz firması olan Brodvay Şirketi tarafından büyük bir rıhtım ile kömür deposu inşa edildiğini söylediler.

Son olarak Beşiktaştaki Belediye bakımından yapılması icap eden işlerin durumun sorduğum zaman bana güzel bir grafik vererek bütün çalışmalarımızı size bu gösterecektir, esasen ben de bu konuda bütün gayretimle Beşiktaşlılara mümkün olduğu kadar faydalı olmağa çalışıyorum, dedi. Artık kendisini fazla rahatsız etmemek için bir çok iş sahiplerinin de gelmesi üzerine kendisinden müsaade istiyerek dergimiz namına teşekkür edip yanından ayrıldım.

Arnavutköy ilk Okulu

Edip Harabi

(Geçen sayıdan devam)

Edip Harabi, nihayet bahriye kâtipliğinden emekliye ayrılarak küçük bir maaşla yaşamak zorunda kalmışsa da, para darlığına, geçim güçlüklerine katlanacak bir yaradılışda olmadığından evini Bektaşi tekkesi haline koyarak kendisini sevenleri yanına toplamış, onlara babalık etmeğe, bu suretle hem nafakasını, hem de bir türlü doyamadığı « Cem » zevklerini tatmine çalışmıştır. (Vâhit Lütfü Şalcı, Edip Harabi, Yeni Türk mecmuası, sayı 78, S. 219) İstanbul konservatuvarı tarafından « Türk Musikisi klâsikleri » adile çıkarılan defterlerin birinde denilirki: « Harabî, icazetname almadan babalık yapmağa kalkıştığı cihetle bektaşilerce hiç sevilmezdi, hattâ bektaşi tekkelerine de gidemez, gitse de kabul edilmezdi, daha ziyade bektaşi olmayan rind adamlarla ve şairlerle düşer kalkardı (defter 4, S. 153). Vâhit Lütfü Şalcı'nın bildirdiğine göre de, Harabî bektaşi babalığında muvaffak olamıyordu. Zaten onun babalık yapması edebî şahsiyetini de bozuyor, hafif meşrepliği kendisinde manevî yükseklik hasıl edemiyordu. Meclisine gidenler yalnız edebî eserlerinden feyz alıyorlar, babalık veçhesinden yaptığı beceriksizliklerden sıkılıyorlardı. Meclislerinde, bektaşi cemlerinde mutad olan rindlik sonlara doğru yayından fırlıyor, kendisi başta olduğu halde «adabı muaşeret» bozuluyordu. Çünkü o ciheti idare edemiyordu. (Edip Harabî, Yeni Türk mecmuası, sayı 78, S. 218-219). Onun için Vahit Lütfü Şalcı diyor ki : Ah şu adam yalnız şair kalsaydı, evet Harabi yalnız şair kalsaydı, bize faydalı olacak ve kendisi daha çok yükselecekti »

Edip Harabi'nin nerede doğduğunu, babasının kim olduğunu, ailesinin durumunu bilmediğimiz gibi, nerede öldüğünü de bilmiyoruz. Yalnız Sadettin Nüzhet Ergun, İhsan Mahvinin hususî kütüphanesinde bulunan divanının nihayetinde şairin H. 1334 (M. 1916) tarihinde vefat ettiğinin kayıtlı bulunduğunu, malûmatı çok yüksek olmamakla beraber Muhittin Arabi ve Mevlana'nın bazı

Yazan :
HALİT BAYRI

eserlerini tercüme veya şerhlerinden takip edecek kadar vukuflu olduğunu, eliyle yazdığı divanda bir çok imlâ yanlışlarına tesadüf edildiğini, fakat kendisini tanıyan bütün şair ve âlimlerin hayret ve takdirini celbettiğini yazmaktadır (Bektaşi şairleri, S. 80,82). Edip Harabi'nin evli olduğunu ve Belkıs namında bir kızı bulunduğunu ve bu çocuğun babası henüz hayatta iken öldüğünü şairin divanında rastladığımız şu gazelden öğreniyoruz :

Ey felek, ey çarhıkım-devvar bu mu şanın senin
Hiç halas olmaz belâdan bunca mihmanın senin
Bir iki gün besleyip sonra edersin payımal
Yere geçsin mehrü mahın necmi rahşanın senin
Neyledin Keykâvüsü, Keyhüsrevi, İskenderi
Nerdedir ankratü Sokratü Süleymanın senin
Herkesi ettin helâk kanın döküp nahak yere
Hun ile aludedir elbette damanın senin
Duhterim Belkıse de kıydın ne yapmıştı sana
Bak Edip te oldu işte bendi zındanın senin.

Edip Harabi, hayatının son zamanlarında en çok merhum şair Emin Haki, İhsan Mahvi, Kesriyeli Sıdkı ile temas etmiştir. Şair ve musikişinas Vâhid Lütfü Şalcı ile Rıza Tevfik (bakınız : Rıza Tevfik — hayatı ve eserleri, İstanbul 1939). Hüsnü, Ali Nutku baba (Bakınız : Hilmi Yücebaş, Tekirdağlı şairler, İstanbul 121-123) ve Lüleburgazlı Şair Sulhi de (bakınız : Halk Bilgisi haberleri, C. 4, S. 49-50) kendisinin yakın arkadaşlarındandır.

Edip Harabi'nin divanı henüz basılmamıştır. Bu divanın şairin eliyle yazılmış tek nüshası merhum İhsan Mahvi'nin hususî kütüphanesinde gördüğünü, Sadettin Nüzhet Ergun « Bektaşi şairleri » adlı kitabında işaret etmektedir (S. 82). Bundan başka Edip Harabi'nin hece ve aruz vezinlerile yazılmış yüzelli iki manzumesini ihtiva eden ve Osman Fevzi adında biri tarafından 1938 senesinde tertip edildiği son sahifesindeki kayıttan anlaşılan küçük bir divanı da hususî kütüphanemizde bulunmaktadır. Edip Harabi'nin neşredilmiş şiirleri ise, « Bektaşi şairleri » ndeki elli, « Bektaşi nefesleri » ndeki iki, « Halk edebiyatı antolojisi » ndeki iki, « Türk musikisi klâsikleri » nin dördüncü defterindeki iki manzumesinden ibarettir. Sadettin Nüzhet Ergun diyor ki, Harabi yalnız nefesler, kalandiriler yazan bir bektaşi şairi değildi, o, divan edebiyatının bütün şekillerile eserler vücude getirmiş, Namık Kemal'in ve diğer sevdiği şairlerin bazı şiirlerini de tahmis etmiştir. Yazdığı bazı gazelleri « Saadet » gazetesinde neşr eylemiştir (Bektaşi şairleri, S. 81-82).

Şiirlerine göre Edip Harabi, coşkun ve cesur bir bektaşidir. Bektaşiler ve kızılbaşlar, umumiyetle bektaşi veya kızılbaş olduklarını kimseye bildirmek istemedikleri, oldukları gibi görünmemeği, yahut göründükleri gibi olmamağı, her hangi bir muhit içinde o muhitin şartlarına uymağı, başka bir hüviyete bürünerek asıl hüviyetlerini saklamağı daima tercih ettikleri halde, Edip Harabi bektaşi veya kızılbaş olduğunu gizlemeğe hiç lüzum görmez, meslek ve meşrebini açıkça söyliyerek onunla övünür, hattâ daha ileriye giderek bektaşilere izafe olunan kötülükleri bile kabul etmekte tereddüt etmez. Olduğu gibi görünmekten zevk alarak :

- Devamı şiir sahifasında -

Seçme Şiirler

SULH

Nedir ki böyle mavi ve sonsuz,
Aydınlık olup ruhlarda erir ?
Fecir sökmeden parlarken havuz
Okunsun haber barışa dair.

Çıksın aradan ölüm korkusu,
Dünyada yasak ettim savaşı !
Artık her şeye paydos borusu,
İlân ederim dünyaya karşı !

Derhal sefere çıksın gemiler,
Açsın tayfalar, rüyaya yelken !
Ve beş kıtaya gitmeli haber,
Ölüme paydos ! emir var benden.

Başaklar, hırsla büyüsün, zira
Yaşamak için doğan çocuk var.
Tüfekler, konsun çatıya, sonra
El ele versin bütün insanlar.

Hayat güzeldir, ne kadar güzel ?
Kuş kanadında uçmanın tadı.
Namlu ağzından def olsun ecel !
Artık ölmeye sebep kalmadı.

Herkes beraber ve beklemeyin !
Erkenden harbe vurulsun kilit.
Her şeyden önce yaşamak için
Bir şarkı gibi parlasın ümit.

Büyük nehirler birleşir gibi
Toplansın herkes, dağlar kadar hür.
Yaşamak; niçin bir esir gibi,
Hem niçin köle, niçin ölünür ?

Nihayet bulsun sınırda nöbet
Ve yedi renkle süslensin dallar !
Dağ, taş ses versin, savaşa lânet !...
Ebedi olsun ruhlarda bahar.

Büyüktür dünya, ne kadar büyük ?
Hayat kısadır, ne kadar kısa ?
Şimdiye kadar sebepsiz öldük
Başka lüzum yok, hürriyet varsa.

Haydi elele, toplanın sessiz,
Düşman milletler, tanısam sizi !
Ben, bir insanım, ya siz nesiniz ?
Pay edelim her sevincimizi.

Bu sonsuz sevinç, olmasın hayâl !
Açılsın kapular ardına kadar.
Yalnız hürriyet, yalnız istiklâl
Sahici olup nabzunda çarpar.

Nedir ki böyle mavi ve sonsuz,
Aydınlık olup ruhlarda erir ?
Fecir sökmeden parlarken havuz
Okunsun haber barışa dair.

Hazırlanmakta olan MERHAMET adlı kitaptan

Hüseyin Ulaş

Halkevleri ve gençlik

(Muhterem hocam Fahrettin Kerim Gökaya saygılarımla)

Bozkırı cennet yapan azim, irade, iman,
Ayni ruh, ayni gaye duyulan tek heyecan.
Kemalizmin feyzinden kudret hızını alır,
Halkevinde gayeler Türklük için şahlanır.

Gökler gibi heybetli, yıldızlar kadar parlak.
Kemalizmin ışığı gönüllere dolacak !
Bir Vatan destanını anlatıyor sesimiz,
En yüksek, en kahraman, en mert bizim neslimiz.

Selâmlıyor milyonlar bu şerefli bayrağı :
Halkevleri Türklüğün kültür iman kaynağı.
Bilgi burda, ruh burda, ışık, heyecan burda,
Halkevleri yıllardır feyiz saçıyor Yurda.

Kudret ve şerefinle sevin ey gençlik, sevin,
Bu toprak senin yurdun, burası senin evin !
Sen bu kutsal yapının şerefisin, şanısın.
Yenilmez kudretini bütün cihan tanısın !

Her zamandan kuvvetli, her zamandan zindesin.
Atatürk, İnönünün yolunda izindesin.
Sana kutsal bir Vatan bıraktı Yüce Atan,
Temiz ideallerle yükselecek bu Vatan !

Ali Haydar Yeşilyurt

Edip Harabiden Bir Şiir

Doktüğün hunabı eşki ey peri didem bilür

Zahmı tigi gamzei hûnabını sinem bilür

Biz harabat ehliyüz zâhit ne bilsün ta'neder

Terki dünya zevkini İbrahimü Ed hem bilür

Bipeder derler Mesihayi ki Ruhul lah imiş

Kimseler bilmez O sırrı mübhemi Meryem bilür

Biz ne buğday ekle der, ne hûrü gil-men isteriz

Cennetin derdin, belâsın Hazreti Adem bilür

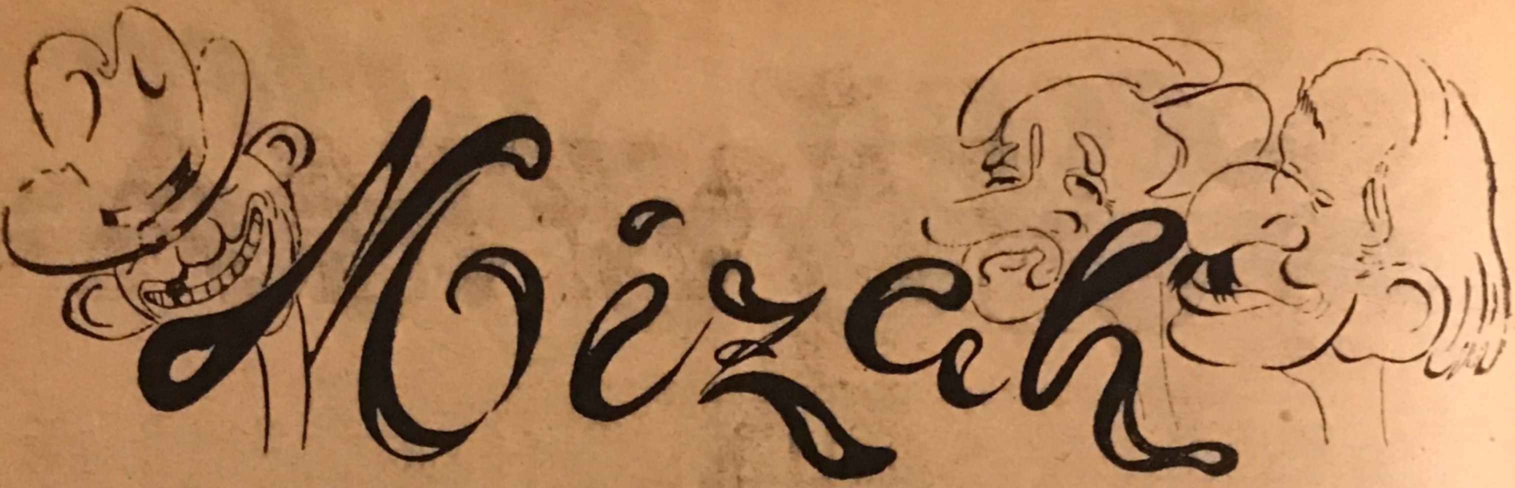
Sofii Ahmek ne bilsün küntü kenz esrarını

Kendimi âkıl kıyaseyler bizi sersem bilür

Babı Haydardan diğer bir baba et-mem iltica

Ben Harabiyim kızılbaş olduğum âlem bilür

diye haykırır, kızılbaşlığını altın bir taç halinde başında gururla taşıdığını ilân etmekten çekinmez.

Mizah

Erkek — Eğer benimle evlenirseniz, bütün ömrümü sizi sevmekle geçireceğim.
Kadın — Ya ben ne yapacağım. ?

— Fransız karikatürü —

İNANMAZSAN SAY BAK

Merhum Nasrettin Hoca'ya biri :

— Hocam, acaba gökteki yıldızlar kaç tanedir ? diye sorar. Hocada :

— Benim eşeğimin tüyleri kadar, inanmazsan say bak, diye cevap verir.

GÜZELLİK

Müdürün yeni aldığı hademe, müdürün odasına girerek :

— Müdür bey bir bayan geldi sizi görmek istiyor ?

— Güzel bir şey mi bari ?

— Güzelde lâf mı müdür bey, şeker gibi bir şey...

Ziyaretçi gittikten sonra müdür bey yeni hizmetçisini çağırarak hademeye çıkışır gibi :

— Sen de güzelden pek anlıyormuşsun ya hani ?

Demesi üzerine yeni hademe bir pot kırmamak için :

— Ne yapayım müdür beyciğim, belkide hareminizdir, haniya diye düşündümdü de !

— Oydu zaten.

AHLÂKSIZLIK

Nermin arkadaşı Şermine dert yanıyordu.

— Nişanımı bozdum, çünkü at yarışlarına son derece merakı vardı ve bir hayli para kaybediyordu. Bütün nasihatlarımı dinlemiyor yine devam ediyordu.

— Haklısın şekerim, sonu ne olur böyle adamın iyi yapmışsın ?

Evet amma, tam nişanı bozduktan sonra Veli efendi yarışlarında tam on bin lira kazanmış...

— Vay ahlâksız vay...

HANGİSİ HAKLI

Beklemekten sıkılan müşteri sinirlenerek :

— Garson bana baksana tam iki saattir buradayım, biraz insaf et ?

Garson içini çekerek, yorgun bir tavırla :

— Aman beyim, asıl siz bana insaf edin, ben iki senedir buradayım.

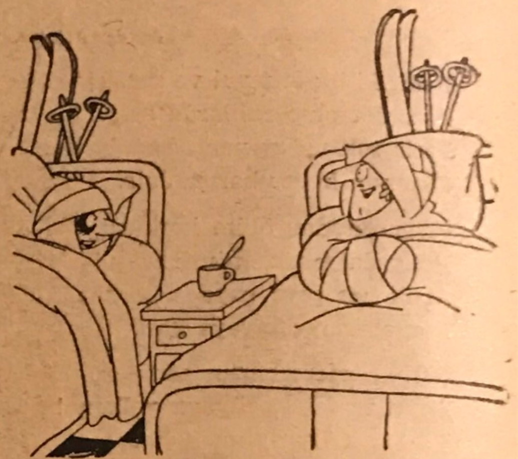
İSTİDAT

Büyük anne torununa içerlemiş oğluna şikâyet ediyordu :

— Bilmem ki oğlum... Çağırırsın çağırırsın gelmez... Bu gidişle ne olacak bu haylâzın hali ?

— Dişci muayene hanesi burasımı

— Kayak hocası idim.
— Bende öyle.

— Çağırırsın, çağırırsın gelmez ha... Öyleyse ne olacağı belli... Garsonluğa müthiş istidadı var demek ki.

ÇOCUK

Haydi oğlum, öp amcanın elini bakayım. Ben sana misafirler giderken ne söyleneceğini tenbih etmedim mi di ?

— Ettinizdi anneciğim.

— Ne denir öyleyse ?

— Ne denecek, oooh Allaha şükür, nihayet gittiler.

İMKÂNSIZ

— Sizi tanıyacağım gibi, yüzünüzü başka bir yerde görmüş olmayayım ?

— İmkânsız, zira yüzümü ben daima yanımda taşırım.

TANIŞTIRMA

İki arkadaş bir yaz günü Florya plâjına gitmişler, biri orada tanıştığı kızı, arkadaşına takdim ediyordu :

— Bak Ahmet, müsaade edersen sana kız kardeşimi takdim edeyim dedi.

Ahmet bir iki yutkunduktan sonra :

— Teşerrüf ettik. Zaten Hanımefendi ile tanışıyoruz, kendileri geçen hafta da bendenizin kız kardeşiydi.

Nureddin GÖRAL

SİNEMA

Orijinal adı « The loues of Carmen » « Karmenin aşkları » olan bu film önümüzdeki kış sezonunda göreceğimiz en nefis filmlerden biri olacaktır. Geçen sene Gilda filmiyle memleketimizde büyük sükse yapan Rita Hayworth — Glenn Ford çiftinin Columbia şirketi hesabına renkli olarak çevirdikleri bu filmin mevzuu İspanyada geçen dramatik bir aşk macerasıdır. Bu film ilk defa İmperio Argentina tarafından çevrilmiş ve memleketimizde « Endülüs Geceleri » ismiyle lanse edilmişti. Daha sonra geçen sene Fransız artistleri Viviane Romance ve Jean Marais tarafından muvaffakiyetli bir şekilde oynanmış ve İstanbullular tarafından zevkle seyredilmiştir.

Fakat Amerikan Columbia şirketinin büyük masraflar sarfile ve renkli olarak filme aldığı bu trajik aşk macerası her halde bundan evvel bu mevzuda çevrilenlerden çok daha muvaffakiyetli bir eser olacaktır. Bu filmden bazı sahneleri sayın okuyucularımıza takdim ediyoruz.

Semih ZAİMOĞLU

Spor

"Türk Gibi Kuvvetli"

Sözünü aslân Güreşçilerimiz bütün dünyaya bir defa daha isbat etmişlerdir

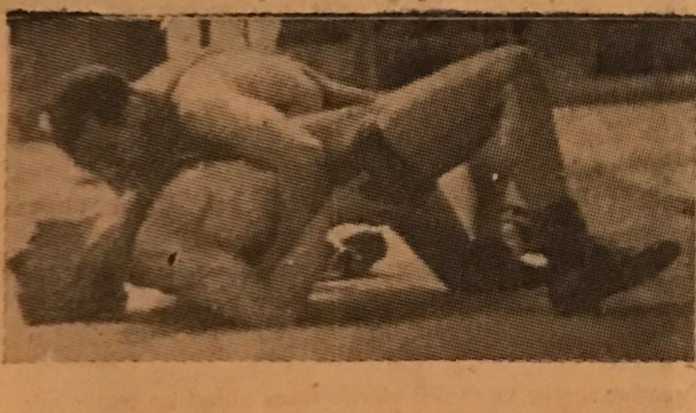
Millî Güreş takımımız Türk gücünü yeniden dünya milletlerine tanıtmak için Avrupa seyahatine devam etmektedir. Aslanlarımız ilk karşılaşmalarını Baride italyan takımı ile (Greko - romen) olarak yaptılar ve 4-4 berabere kaldılar bu netice bütün memlekette biraz üzüntü yaratmıştı fakat takımımızın Greko-romen ekibi olmayıp serbest güreş ekibi olduğunu öğrenmemiz içimizi ferahlattı. Nitekim Cenovada serbest güreşte rakiplerine göz açtırmayan yiğitlerimiz neticeyi 8-0 lehimize bitirmiş olmaları bunun bariz bir misali oldu.

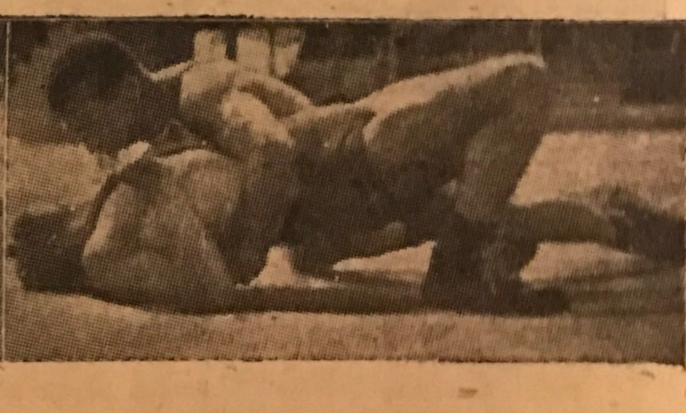
Bu sefer teşkil edilen takımın 4 elemanı genç ve ilk defa millî maç yapacak gençlerimizdendir bunlar Haydar, Zafer, Servet, Meriç, Bektaş Can, Ali Yücel olup hepsi memleketin kıymetli ve iftihar ederek kendilerine güvenilir evlâtlardır. Varolsunlar.

Faruk GOGO

Cıhana Türk güçünü ispat eden Kahramanları bir arada görmek ne büyük bir zevkdir

Özür

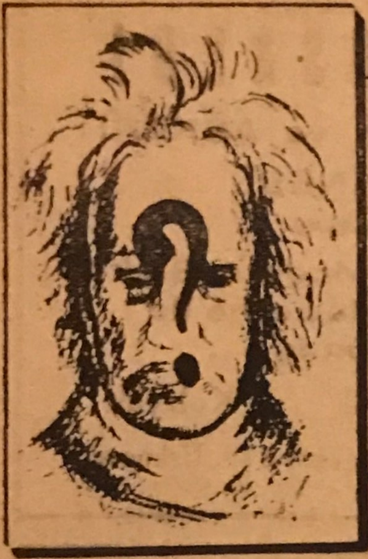
Moda sayfamızda Pulover modellerinin izahları sehven basılmıştır. Dogru şekli: Resimler soldan aşağı 1 ve 2 sagdan aşağı 3, 4, 5 Noları almışdır.

Yazılardaki Numaralar resim Nolarına uydurulursa dogrulmuş olur. Sayın okuyucularımızdan özür dileriz.

Açı bir kayıp

Eski Yavuz Komutanı, deniz kurmay başkanı ve Sultanhisar torpitosunun şöhretli süvarisi deniz yarbaylığından emekli Ali Riza Talayman'ın 23 Şubat 949 tarihinde hayata gözlerini yumduğunu teessürlerle haber aldık. Birinci dünya harbinde 97 tonluk küçük Sultanhisar torpitosile, çetin bir mücadeleden sonra, Marmarada 825 tonluk büyük bir düşman deniz altısını batıran bu deniz kahramanı bu muzaffer savaşını Türk denizcilik tarihine altın yazılarla işlemiştir.

Her kayıba nasip olmayan büyük şerefin kahramanına Allahtan rahmet dileriz.

Büyük Adamların Garip Tarafları

Şark filozoflarından EBULÛLÂ hayatında hiç bir kadınla tanışmamıştı. Çocuk yapmayı bir cinayet saydığı için hiç evlenmeyen bu mütefekkir hayat hakkındaki felsefesinde : (Bizi dünyaya getirmek uğrunda anaların ve babaların nâil olduğu lezzete Allah lânet etsin) derdi. Ve mezarının taşına da şunu yazdırmıştı : (Ey yolcu, şurada gördüğün toprak yığını anamla babamın günahıdır. Çok şükür ben hayatımda böyle bir günah işlemedim.)

LÂFONTEN çok dalgın bir adamdı. Yolda giderken ekseriyetle masallarındaki hayali şahıslarla münakaşa ederdi. Bir gün Prens de Konde kendisini dâvet ettiği halde unuttu, gidemedi. Sonradan özür dilemek için Prensi aradı. Fakat buna öfkelenen Prens onu görünce arkasını döndüğü zaman Lâfonten : (Prensimin bana kızdığını söylemişlerdi; görüyorum ki doğru değilmiş.) dedi. Prens şaşırmıştı, döndü : (Neden anladınız ?) deyince Lâfonten : (Çünkü Prens düşmanlarına karşı arkasını dönüp kaçmaz !) diye cevap verdi. Ve Prens gülerek onun elini sıktı.

Şair Mehmet Âkif Sarıgüzel'de otururken bir gün ayağında takunyalariyle fırına, ekmek almağa gidiyorum, diye evden çıkmıştı. Üç gün sonra Bursadan mektup geldi. Üstad, bir tesadüf eseri olarak ve dalgınlıkla oraya kadar gittiğini bildiriyordu.

RUSO yemeklerine zehir atıldığını ve saklandığı bodrumdan şâyet dışarı çıkarsa öldürüleceğini, sonra evinin etrafında devamlı surette casuslar dolaştığını zannederdi.

Derleyen : O. T.

Şair Yahya Kemal İspanyol iç harbinden evvel Madrit'de Türkiye büyük elçisi idi. İspanya Kralı ile aralarındaki sıkı fıkı dostluk ve bilhassa Satranç arkadaşlığı neticesi olarak, o sırada İspanya'yı terk eden Kralın arkasından şairin de sefaret vazifesini bir tarafa bırakarak gittiği söylenir.

Amerikanın ve bütün dünyanın en büyük mizah muharrirlerinden Mark TWAİN de diğerleri gibi çok dalgın ve çok tuhaf bir adamdı. Cemiyetin kıymet verdiği bir çok şeyleri bir vuruşta deviriverirdi.

Suzi adındaki kızının samimiyetle naklettiğine göre ekseriya papuçlarını giymeyi unutarak sokağa çıkar, gayet resmî olan bir çok yerlere yakasız ve kravatsız gider ve umumî bir yerde adının anıldığı esnada dalgınlıkla kendi kendisini alkışlardı. Gene bir gün utanılacak bir ahbabına yakasız ve kravatsız gitmişti. Eve döndüğü zaman karısının bu yüzden çıkışması üzerine Mark Twain hemen hizmetçiyi çağırarak yakayı ve kravatı biraz evvel ayrıldığı ahbabının evine gönderdi ve bir puslanın üzerine de şunu yazdı : (Bununla, mütebaki kısmı doğrudur, ziyaretini kabul ediniz).

FAŞİST PAPAĞAN

İki yaşında olan ve Münih hayvanat bahçesinde bulunan Laura isimli bir papağan halkı etrafına toplamaktadır.

Papağan üç hafta evvel Hambourg'ta oturan bir şahıstan satın alınmıştır. İlk günler söylediği sözler anlaşılamamış, fakat altı yedi gün sonra birdenbire kendisine yem veren memurun üzerine sıçrayarak « Heil Hitler » diye bağırmağa başlamıştır.

Memur şimdi kuşu « Nazilikten Temizleme » ile meşguldür.

FİLLERİN MUHASARASI

52 vahşi filden mürekkep bir sürü, yukarı Nilde Sufan eyaletlerinden birinin başkenti Holakal şehrini muhasara etmiş ve kenar mahallelere yerleşmiştir.

Fillerin daha fazla şehre sokulmalarından korkan polis, şehre giden belli başlı yol arda barajlar kurmuştur. Fakat bu tedbire lüzum kalmamıştır. Zira filler şehrin etrafında sâkinane dolaşmakla iktifa ile resimlerinin çekilmesine bile müsaade etmişlerdir. Halk Sudanda dahi nâdir, tesadüf edilen bu hâdiseyi görmek için evlerinden çıkmıştır. Sürü iki gün Malaka civarında kaldıktan sonra geldiği gibi hâdisesiz orman yolunu tutmuştur.

HERKEZ KENDİ KISMETİNİ YER

-3 üncü sahifadan devam-

kadar dolu idi.

Cumartesi günleri vapurların hususi bir çehresi vardır. Cinsi lâtif büyük ekseriyettedir. Nereden gelirler? Nereye giderler? Neden giderler? Orasını bilmem. Bildiğim şudur ki onlar bizden hayli çokluktur. 'er birinin başımızda yeri vardır a-a onlar vapurda iken bize yer yoktur. Dünyada böyle yersiz kaldığımıza göre bari ahrette ayakta kalmasak!.. diye düşünüp dururken vapurun şu dediğim giriş, çıkış yerinde bir muhavere kulağıma geldi.

Baktım. Genç bir Çingene kızına incirciler takılıyorlar. Bu yemişin bollaştığı mevsimde olduğumuz için vapurda tablalar, sepetler var. Çingene kızı güzelce. Hele dişleri mükemmel. Yüzü güler. Eli belinde. Beli kuşaklı. Siyah yeldirmesini bir « kırkılmış kuzu » dan spor manto giyiniyormuş edasile yarı açmış. İçi renkli renkli basma entarı. Göğsü hürmetlice. Kâfir de şirin mi şirin! Doğrusunu söylemek lâzım gelirse tam sokak edebiyatı yapıyorlar. Yani konuşuşları pek üstü kapalı değil.

Eşhası, vak'ayı ve dekoru yazayım ki mevzuun havasını alasınız!

Üç tane incirci var. Hepsi bıçkın şeyler. Her halde Çengelköyünden geliyorlar. Yerde de iki tabla ve üç sepet incir. Tablalar geniş ve epeyce yüklü. San'atkârane şekilde de istif edilmiş. Bir sıra beyaz, bir sıra siyah. İnci dizer gibi dizmişler. Tablaların tam önünde şişmanca birisi açılır kapanır bir iskemleye oturmuş. Meclise riyaset eden o. Halinde bir patronluk seziliyor. Kalın kalın parmakları var. Bitaraf renkli şapkasını arkaya atmış. Elinde bir otuz üçlü tesbih. Orta parmağında da kalın bir basur halkası. Sırtında emektar bir kostüm. Önünde göbeği. Ağzında sigarası, yüzünde tebessümü. Dörtbaşı mamur bir adam.

— Hafız Bey! diye çağırıyorlar. Lâkırdının gelişi anlatıyor ki incirlerden hiç değilse bir kısmı onun. İncirciler Çingene kızına sataşıyorlar. Hafız Bey de eğleniyor.

— E! diyorlar... Nayle. Seni ne zaman gelin edeceğiz?

Kız utanmazca cevap veriyor.

— Sen neneni gelin et!

— Benim ninem gelin olmuş kuzum bak... İspatı meydanda... Değil mi Hafız bey?

Hafız Bey, göbeğini oynatarak gülüyor...

— Öyle ya!.. Sen kendine bak!..

Kız mütecaviz...

— Hele moruk! Sen sus! Saçın ağarmış, hâlâ gaçolara lâf atarsın!

— Neden karışmıyacağım... Aslan gibi adamım. Sen saçıma kır düştüğüne ne bakıyorsun. At gibiyim vallahi...

— Eşek gibi demezsin de...

— Ağzını topla kız!..

— Benim ağzım toplu! Seninkini topla!...

İşte böyle şakalaşıyorlarken biletçi geldi...

— Haniya kuzum! Kimdir bu incirlerin sahibi?..

Hafız Bey atıldı...

— Burada... İşte biletler...

— Sepetlerin?..

— Canım sepetteki incire bilet alınır mı?.. Onu yemek için taşıyoruz.

— Yesene! Öyleyse!

— Malım değil mi? İstediğim zaman yerim...

— Hafız uzun etme! Ver bileti!

— Ne uzun edeyim yahu! Ha sepette taşımışım, ha karnımda...

— Haydi inciri yedin diyelim, sepeti de yutacak mısın?

— Al, al! Gözünüzü Allah doyursun... Yumruk kadar sepete on beş kuruş alıyorsunuz... (Yumruk kadar sepet dediği en az yirmi beş okkalık bir şey).

Biletçi bu sefer çingene kızına sordu:

— Seninkini görelim...

— Benimki zımbalandı...

Biletçi kontrola devam eder:

— Bileeet! Haydi bakalım. Köprüye geldik yahu!..

İncircilerden biri çingene kızile yârenlik ediyor...

— Sen semirmişsin kız! Geçen hafta daha cılızdın!

— Semirdim ya! Has ekmek yiyorum.

— Bize versene o has ekmekten...

— Kazan da ye! Kazık kadar herifsin!

— Sen sahiden semirmişsin yahu! Göğsüne bak be!

Gerçekten de kızın göğsü haddinden fazla tombul!!

— Ayy! İlişme, ben huylanırım...

— Ben huy...

Derken birdenbire başını önüne doğru eğip elini ensesine atan incirci bağırdı:

— Vay anam! Ensemi bir şey soktu...

Bunu demesile başile Naylenin göğsüne vurması bir oldu.

Ötekinin de:

— Ay! diye bağırması ve sendeleyip arkasında oturan hafızın kucağına düşmesi iki... Dahası var... Hafız da pek iğretide oturuyormuş...

— Ulan aman!.. diye bağırıp o da arkaüstü... İncir tablasına yatmaz mı?... Vay anam vay... Gel de bunu yazma... Ensesini arı sokan herife kim bakar? Herkes üşüştü hafızın başına. Evvelâ Nayleyi kaldırdılar... O sırada, kız bağırdı...

— Aaa! Bunları da buraya kim koymuş... Gözleri kör olsun!...

Neymiş onlar biliyor musunuz? Hani kızın şişkin göğsü yok mu? Meğer incir doldurmuş imiş... Arbede esnasında göğsü açılınca incirler dökülmez mi?.. Bir tanesini biletçi aldı, yardı ve tattıktan sonra:

— Ter kokuyor kız. Nereden aşırdın?

— Ne bileyim ben! Birisi koymuş işte!...

— Hele, hele! Haberin yok ha!

— Yok ya! İşte bu teresin işi! Canı çıksın inşallah! diyen ensesini arı sokmuş incirciyi gösterirken iki koltuğuna girilerek incir tablasından kaldırılan hafızın hali görülecek şeydi. Hem gülüyor, hem de:

B... ettik bir tabla inciri yahu!... İncire mi acırsın, esbaba mı!.. Ulan Ali ne diyeyim sana? Gözün kör ola! Gel şu arkamı temizle...

İncircilerden biri geldi. Ezilmiş ve yapışmış incirleri temizlerken bağırdı...

— Bal akıyor... Vay kavak vay... Yeme de yanında yat babaaam...

Hafız içerledi...

— Ulan zaten kızgınım, şimdi ağzımı açarsam senin dinini, imanını, ecdadını...

Biletçi seslendi:

— Oku, hafızım oku!

Ve o sırada vapurlarda eksik olmıyan çocuklardan biri sokulup

— Amca! Ben de arkanı temizli-

- Deoamı sahifa 18 de -

Herkez Kendi Kısmetini yer

yeyim mi ? Ha amca ! Ne olur amca? Ne denir böyle lâfa... Acı acı güldü...

— Sen de ye oğlum ! Herkes kısmetini yer ! Var mı başka iştahlısı ?

Diye galeriye de meydan okuduktan sonra kalabalığa karışmak istedi... Herkes etrafından açılırken vapur Köprüye geldi... Hafızın altında hasara uğramış tablayı acele düzelten incircilerden biri ilk atlıyanlardan oldu... Ben daha sonra çıktığım zaman Köprübaşında tablasını indirmiş, incir satarken gördüm :

— Yazılı kavak ! Bal akıyor bal ! Hafızın bahçesinden babaam !

Melahat Pars

bir şekil alacağı söyleniyor bu husustaki fikrinizi öğrenebilirmiyiz ?

Değerli sanatkâr burada bir an dudağını ısırıp düşündükten sonra :

— Bu bizim büyüklerimizin düşünüş ve hareketlerine bağlıdır Türk musikisinin yeni şekilde olması muhakkak ki iyi bir hareket ve musikimizde yeni bir merhale olacaktır.

Değerli sanatkârın en büyük zevki beste yapmaktır. Besteleri hakkında kendisinden malûmat istediğim zaman bayan Melâhat Pars bana şöyle dedi :

— En büyük zevkim beste yapmaktır. Bilhassa bunları güzel sesli arkadaşlarımdan dinlemek çok hoşuma gider. Şimdiye kadar bestelediğim şarkılar on tane oldu. Bu sahada çok çalışıp ve ilerlemek istiyorum eserlerimi çocuklarım kadar severim.

Bayan Melâhat Pars burada sustu, kendi besteleri aarsında en çok sevdiği ve en son bestelediği hüzzam makamında şarkının güftesini burada okuyucularıma vermeden geçemiyeceğim.

Her zaman bir olurmu hunris nigâhım
Sen acımaz isen bana acır Allahım
Söyle ey ateşi suzan nedir günahım
Sen acımaz isen bana acır Allahım

Bayan Melâhat Pars ile konuşmamız burada sona erdi kendisine başarılar dileyip teşekkür ederek ayrıldım.

Cengiz Alpagut.

Halkevimiz Faaliyetlerinden

Türk klâsik müziği : Cavit Ongan'ın idaresindeki çalışmalara muhitte büyük alâka toplamış, dört aylık gibi kısa bir zamanda mevcudu 80 amatörü bulan gençlerin geçen hafta Halkevlerimizin 17 ci yıl dönümü münasebetiyle verdikleri büyük konser takdirlere mazhar olmuştur. Bu konser 20 Mart 1949 Pazar günü Eminönü Halkevinde tekrar edilecektir. Haftanın Salı ve Perşembe günleri saat 15 den 18 ze kadar hiç birşey bilmeyen hevesli amatörler için verilmekte olan nota, müzik derslerinin pazar sabahları umumî olarak provası yapılmakta ayrıca da keman ve piyano dersleri verilmektedir.

Caz müziği - bu kolda takdirleri kazanan çalışmalariyle kısa bir zamanda 15 kişilik bir müzik şubesi meydana getirmişler - ve ilk konserlerini vermeğe başlamışlardır.

Klasik Türk Müziği

Acemiaşirandan (Sermesti aşkım...)
Hicazdan (Sorma benden...)
Dilkişihaverandan (*Andalibi asa*)
Ferahnagdan (Geçmem değil ama geçemem....)
gibi şarkıları çok yüksektir.

En evvel taammüm eden şarkılarından biri hüzzamdan (kabilmidir varmı *benim*....) dir. İsmail Hakkı bey operet üzerinde de çalışmış ve (İstanbul opereti) ancak üstadın kudretine dayanarak ilk adımını atabilmişti. İlk yaptığı operet (Cevherli yahut binbir direk batakhanesi) c ki oynanmamıştır. Sonradan da (Nurulsabah, bülbül, kaynana gelin, yedekçi, kaşıkçılar, nevşehirli İbrahim paşa, falcı, emel) operetlerini bestelemiştir. (İstanbul efendisi) ile (macun hokkası) nın bazı parçaları da üstadındır.

ŞEFKAT ve SEVGİ KUCAĞI Dârülâceze

Geçen sayıdan devam :

Bir elli bin liralık iane bileti tertip ve tevzi'i takarrur ederek bir liralık, üç mecidiyelik, bir mecidiyelik biletler basılmıştı. Fakat henüz ne Darülâcezenin inşa edileceği yer takarrür etmiş, ve ne de kurulacak müesseseye varidat temini ve idaresi hususları taayyün eylemişti.

Halil Rıfat Paşanın dahiliye nezaretine tayininden sonra sarfettiği mesai ve yapılan müracaatları üzerine Darülâcezenin inşası, inşaata lüzumlu olan paranın toplanması, müessesenin idame ve idaresi için lüzumlu varidat menbalarının temini hususları padişahın emriyle kendisine havale edildi. İnşaata yardım olmak üzere Padişah tarafından verilen eşyadan başka ayrıca kesesinden nakden on bin altın vermiş, sergide satılan eşya esmanı ile sair iane bedellerinden de on beş bin sekizyüz kırk yedi lira hasıl olduğundan mevcut para yirmi beş bin sekiz yüz kırk yedi altını bulmuştu.

16 - mart - 1308 de Halil Rıfat Paşanın başkanlığı altında Babıâlide toplanan komisyonda İstanbul ve diğer vilâyetler de hamiyetperverlere biletlerin satılmasına karar verilerek, biletlerin satışı içinde Devlet daireleri, Osmanlı Bankası ve Düyunu Umumiye idaresi tahsis edilmişti.

İhtiyari olarak bu hayırlı işe iştirak ile iane biletleri alacak hamiyet perverlerin isimlerinin ve teberrü edecekleri para mikdarının gazetelerle ilân olunacağı da bildirilmişti. Komisyonun ikinci içtimaında Darülâcezenin Kâğıthanede bulunan poligonun üst taraflarında (Bugünkü Okmeydanında) yüksek bir noktada inşası münasib görülmüş; harita ve plânlar saray mensublarından mimari Yanko beye yaptırılmıştı. İnşaat masrafı olarak takdir edilen yüz bin liranın münakasa suretile tenziline karar verilmiş ve bilâhare binaların yetmiş bir bin dokuz yüz yirmi dokuz Osmanlı altını sarfile vücude gelebileceği tahmin olunarak 29-haziran-1308 de mazbatası Padişaha takdim edilmişti.

Yazan : Saim Tunalı
Sosyal Yardım Kolu Başkanı

Yediden yetmişe

Bunun üzerine bir istimlâk komisyonu teşkil olunarak otuz yedi dönüm arazinin istimlâkine müteallik mazbata yapılmış ve münakasa neticesinde inşaat Tersane âmirliği kalfası Vasilâki efendi üzerinde kalarak 6 - Teşrinievvel - 1308 de temel atma merasimi için komisyon inşaat yerine gitmişti. Nihayet 29 - Teşrinievvel - 1308 de Devlet erkânı ve komisyon huzurunda kurbanlar kesilip ezan okunduktan beş dakika sonra temel atıldı. Her taraftan ianeler gelmeğe başlamış; hattâ ecnebiler dahi bu hususta mürüvvet göstermişlerdi. İzzet Paşa çiftliğinden Darülâcezeye güzel bir şose inşa edildi.

- Devamı var -

HİKÂYE

RADYO

Yazan :
Orhan Tuğsavul
Dil-Edebiyat Kolu Başkanı

Bizim evdeki ahretlik — duymayacağına yüzde yüz emin olduğum zamanlar karıma verdiğim isimlerdir bu — bir Radyo almayı iyiden iyiye aklına koymuş olacak ki tasarrufa sâde yağından başladı. Üstelik önüme koyduğu tabaklardaki yemek miktarı tamamen mikroskobik mahiyette idi.

Ve tabakamdaki sigara adedini günün saatlerine taksim etmekliğim hususunda kendisinden şiddetli emirler aldım. İlişik bir şekilde şunu da kaydedeyim ki, haftalık içki itiyadımın ilgasına ve terkos suyunda haşlanmış Nohuda itiraz edebilmem için talâk kuvvetinde bazı tehditlere göğüs germem lâzımdı.

Tam sekiz ay ahretlikle ben, gıda cümlesinden olarak bir birimizi yedik denilse bile bu bir edebî hata sayılmaz.

O tarihe kadar henüz dünyaya gelmemiş sıkıntılarla dost olduğumuzu açığa vurmakta artık bir mâni kalmamıştır :

Zaman bütün üzüntülerimizi yüklenip götürdü. Ve nihayet o büyük gün geldi. Radyo bizim evin kapısından girerken mahallenin yumurcakları buna Afrikadan getirilmiş âcaip bir hayvan merakile bakıyorlardı.

Hattâ aynı yumurcaklardan biri bana bu çalgının neresinden kurulacağını dahi sordu.

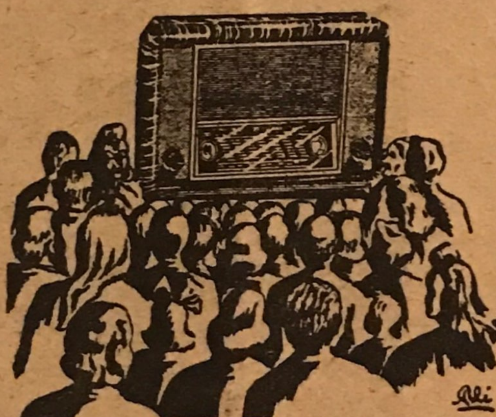
Evde, Radyoyu yerleştirecek köşeyi seçmek hususunda bizim hanımla kıymetli fikir teatilerinde bulunduk.

Odada, mobilya tesmiye edilecek her hangi bir zümrütanka bulunmadığından, bir sandalyeden beraberce ilhâm aldık ve üstüne oturttuk.

Acentanın adamı gidene kadar hislerimizi ustalıkla saklayabildik. Eve bir paket Tuz veya bir kutu Kibrit alınmış gibi, âdi şeylere sahip olanların lâkaydisi ile, görmüş geçirmişlere mahsus tavurlar takındık. Fakat vaktâki adam Radyoyu çalıştırıp gitti, işte o zaman zifaf gecemizdekine müsavi arzu ile kucaklaştık. Ve şimdi yüzüm kızarsa bile itirafa mecburum ki (Yirminci asrın en büyük riyasile) bir birimize, ne kadar mes'ut olduğumuzu söyledik ve üstelik bir de öpüştük.

Gece, bizi bir Radyoya mâlik iki insan olarak tebrike gelenlerin sayısı ile mahalle halkı arasında bir yekûn farkı yoktu.

Radyo hakkındaki esaslı kanaatle-

rimizi bir birimize açmak için misafirlerin dağılmasını dört gözle beklediğimiz artık bugün için bir sır değildir.

Fakat bugün bile kulağa söylenmesi icabeden bir şey daha var ki, karımın kısırlığı ile alâkalı olarak biz bu Radyoya yeni doğmuş bir çocuğumuzmuş gibi hüsnü teveccühle bakıyorduk.

Artık bundan sonra bir yerde harp haberlerinden bahsedilirken tabut içinde mesafe alanlar gibi susmayacaktım. Benim de artık Radyodan naklen bazı siyasi fikirlerim olacaktı.

Gerçi bitişik Dürdâne hanım, hayatın Havyardan pahalı olduğu devirde bir memurun Radyo almasını rüşvet, ihtilâs, ihtikâr, intihar ve emsali gibi tahminlerle telif edeceğini pervasızca söylemişti.

Fakat bu dedikodu, işin aslını bilen okuyuculara vız gelir. Diğer taraftan benim üzüntülerime muvazi olarak, Karımın da mahalleye gelen tek radyo ile konu komşuya çalım satacağı yüzünden belli oluyordu.

Gece yarısına doğru karım beyanatta bulundu :

« Gelecek bazı kıymetli misafir çocuklarının emziğe saldırır gibi Radyonun düğmelerine yapışmaları ihtimalini ileri sürerek sandalyenin üzerinde durmasının faydalı bir şey olmıyacağını ve altına bir dolap alınmakla Radyoya ait izzeti nefsin kurtarılmış bulunacağını mevzu bahsediyordu. »

Filhakika bu fikir realite olarak mükemmel sayılabilirdi. Ve Barutun icadından beri karım için ilk keşif olan şu büyük buluş onun zavallı kocasına otuz liraya patladı. İşte böylece birinci gece karımla yüz yüze yatmanın felâketini duymadan uyuduk.

Fecrin ilk aydınlıklarile gözlerimi radyoya diktim. Diğer tarafta, her sabahki abus çehresine maske kadar muvakkat bir tebessüm geçiren karım da yukarıda adı geçen cevhere bakıyordu.

Evimizde ikinci gününü idrak eden Radyoyu, aşk, muhabbet, şefkat gibi karekteristik duygularla seyrettikten sonra — tam bir misalle — meşhur beş âzamdan birini evde bırakarak çıkıp gittim...

Dairede akşama kadar Radyo neşriyatı hakkında çene çaldık. Zira bu günden itibaren « Difüzyon postaları » ve istasyonlarına dair fikirlerimi söylemek hakkına sahip bulunuyordum.

Ve Radyonun markasını müdafaa ederken bir harika olduğumu kabul etmek lâzımdır. Eğer sicil memuru o gün o müthiş hakikati yumurtlama-

…saydı belki de bu âlete ilâhi kuvvetler atfedecek kadar ileri gidecektim. Bu zat, Radyonun senelik vergisini bu ay içinde derhal postaneye yatırmazsam artık hapishanedeki adresime sık sık mektup yazacağını vâdediyordu.

İddianın hakikate uygun olduğuna şahadet eden diğer bir memur, lâzım olan parayı kendisinden ödünç istediğim ana kadar sıhhatte idi.

On lira için dairede akşama kadar — İlerde kendimi benzeteceğim şeyden dolayı affınızı rica ederim ! Boştan beygirleri gibi dönüp dolaştım.

Fakat size alkışlanacak bir haber vereyim ki evime de zaferle, yani — kadın, cinayet veya harp kuvvetinde söylersek — para ile döndüm. Ekseriya Orta mekteplilerin aşk randevularında eşine rastlanan bir heyecanla Radyoma kavuşacağım sevinci beni titretiyordu.

Daha ilk bültende bugün kimlerin nereyi işgal ettiğini veya hiç değilse kaç yüz tane baş vekilin idam olunduğunu rahatça dinleyebilecektim.

Kapıdan içeri girer girmez kanunî eşim, kara haberini bana şahsen çok ıstırap çekmiş bir insan edasile tebliğ etti : Mahallenin eşrafından Nezeket Hanımın düğmeyi tersine çevirmek suretile Radyonun ceryan anahtarını kırmış olduğunu saçlarımdan topuklarıma kadar duydum. Ve bütün şiddetimle oracıkta bayılmamak için ilmî bir Termopil mukavemeti gösterdim.

Bundan sonra tamamile yaralı bir kalple devam etmek lâzımgelirse diyebilirim ki, bu yüzden acenta da bize sekiz katlı bir katakulli yutturdu. Arkadan söylemek gibi olmasın ama, mevzu bahs şirket, o anahtarların artık Amerikadan gelmediğini Dünya çapındaki yalan yeminlerle temin ederek karaborsa üzerinden 15 liraya bana sattı.

Fakat, bizim Radyo mahallenin vukuatsız hayatında top gibi hattâ Cihan harbi gibi patlak verdi. Başta İnfiratçılar ve Liberaller olmak üzere muhtelif partilerin teşekkül ettiğini gördük.

Bunlardan, mutlak sükûnetçilerin başında olan Dürdane Hanımla, Fikir ve Vicdan hürriyetçilerinin ileri gelenleri sayılan İfakat Hanım, bizim Radyo etrafında iki kutup halini alıverdiler.

Üçüncü akşam Karım beni Radyo t'ansınınkinden daha şiddetli haberlerle karşıladı. Civardaki bir Elektrikçi on liracık mukabilinde anteni uzatacağını vaad buyurmuş. Diğer taraftan bir çok komşularımız o gece bizde toplanmayı kararlaştırmışlar. Şu birinci lûtfu kabul ettim. Antenin ucunu karşıdaki zabıta memurunun penceresine bağlamak hususunda aramızda söz birliği hasıl oldu. Ancak tavassutlarile meşhur bir sirke tüccarı olan Selâmet bey, harp esiri manzarasında geri döndü. Polis memurunun, tellerinden ceryan geçerek evinin yanması ihtimaline binaen böyle bir tehlikeye asla razı olmıyacağını bize nakletti.

Telsizi keşf edecek kadar düşündükten sonra telin ucunu, rüzgârlara son derece hörmet gösteren Ceviz ağacına bağlamaktan başka fizikî imkân bulamadık.

Daha işimizi bitirmeden gün, Tornisol kâğıdı gibi rengini atıverdi.

Hakikaten bu gece bizim evde, her hangi bir diplomatın, kendilerinden Devlet kurmayı aklına getirecek kadar kalabalık bir misafir kolordusu toplanmıştı. Ve ilâveten aradaki yumurcaklarla evimize çöken felâket çiçeklerini açmış gibiydi.

Marangozun karısı, hâlâ korku ve dehşet içinde Radyoya bakan çocuğuna : Gerçi bu sandığın konuştuğunu, fakat kat'iyyen ısıran bir şey olmadığını anlatıyordu.

İki sene evvel Galata köprüsünü bir yabancı şirkete satarken suç üstü yakalanan komşu Gıyasettin bey ise parazitler hakkında samimî izahlarda bulundu.

Ve bu üç buçuk saat kadar sürdü...

Namazlı Fadime namiyle mahallenin sarhoş düşmanı olan bir kadın şu anda Radyoda « Ağlamaktan yine zehroldu şarâbım bu gece » şarkısını bulmamızı istedi.

Fakat Postacı ayyaş Niyazinin karısı bütün bütüne başka bir teklif ileri sürmek suretile Fadimeden de ileri vararak « Kadifeden kesesi...... Ciğerimin köşesi » şarkısına ait istasyonu kendisine göstermemizi arzu etti.

Netice itibariyle Habeşistanlı Menekşe kalfanın Mısır'dan Kur'anı kerim dinlemek iştiyakı da dahil olmak üzere bütün gece muhtelif siparişler karşısında kaldık.

Ve işte bu meşhur gece, şu mahut jeolojik devirler kadar uzun sürdü.

Karım son misafir artçıları ile vedalaşırken benim ne halde bulunduğumu hiç bir falcı veya başmuharrir tahmin edemez.

Fakat ben size ilân mahiyetinde bildireyim ki iki bekçi ve üç polisten mürekkep bir kuvvetle çevrilmiştim.

Gerçi bu arada makineli tüfek kullanan yoktu. Ama beni dehşetli bir kelime barajı altında tutuyorlardı. Neden sonra suçun ünvanını anlar anlamaz şöyle bir itiraz etmeye heveslendim. Fakat karşımdaki zabıta kuvvetleri, uyku saatlerinde, yerin dibine batasıca Radyomla Hukuku âmmeyi ihlâl ettiğim hususunda ağır bastılar. Ve buna dair ilk defa duyduğum bazı kanunları kahramancasına müdafaa ettiler...

Yirmi beş liralık bir ceza zaptı imzaladığım ana kadar kendime maliktim. Filhakika geçirdiğim baygınlığa her doktor ölüm diyebilirdi. Ancak, bu güne kadar devam eden bir memnuniyetle sizin de sevinç duygularınıza hitap etmek lâzım gelirse ertesi akşam ceza vermediğimizi ve evimizin hiç olmazsa dün geceki kadar kalabalık olmadığını söylemek, Hendese dâvası gibi ispatına mecbur olduğum bir şeydir.

Yalnız bâzı taş kesilmiş hakikatler vardır ki bunları insan kelime kuvvetile inkâr edemez.

Nitekim bu gece de evimiz, infiratçıların desteklediği, mahallenin yumurcakları tarafından taşlandı.

Muhacimler, bu evde Papas ölüsü kaldırıldığını ileri sürüyorlardı.

O akşam suç ortağım Bethoven'in yedinci senfonisini dinlediğime pişman oldum. Ve kırılan camların arasından Allahın, bin türlü belâmı vermesini bağırarak temenni ettiklerini tamamiyle duymuş olduğumu da burada sizden saklıyacak değilim.

Perl Harbur baskınından bir hafta kadar sonra Vitrin camında « Parçalanmış Radyolar satın alınır » levhası asılı bir hurdacı dükkânının önünde mezkûr levhayı soğuk kanlılıkla okumakta olan bir adam görünüyordu.

Elindeki bavul ile o levha arasındaki sıkı fıkı münasebeti anlamak için mutlaka Lâvaziye düsturunu bilmek lâzım değildir. Görünüşe göre şu adam tamamiyle bendim. Ve bu hâdise Elektrik faturasını almadan cereyan etmişti.

Orhan Tuğsavul

Moda

İşte genç kızlar için bir model. İlikli olarak giyilmesi icab eder. Fakat Dorothy Malone sarı ve siyah çizgili bir bluz üzerine giymiştir. R: 4

Alexis Smith in giydiği bluz değişik örgüsü ile dikkati celbetmektedir. Sivri ve açık bir yakası vardır. Bilhassa genç kızlar için şayanı tavsiyedir. R: 1

Pulover

Çok orijinal ve kibar bir pulover. Puanlı jarse yünü ile örülmüştür. Kare şeklinde bir yaka ve hafifçe omuzlar üzerine kıvrılmış kol kapaklarile süslenmiştir. Seanne Crain ihlamur yeşilini tercih etmiştir. R: 5

İşlenmiş madenden olan kemer Meksika tesirini hissettirmektedir. Leslie Brooks modeli bütün letafetiyle gösteriyor. R: 2

Açık yakalı gecegiyilebilecek orjinal bir pulover. Bluz Beatrice Campbel'in göstermiş olduğu gibi daima eteklik üste gelecek şekilde giyilmelidir. R: 3

7 Saatte — Tahran'a
4 » — Romaya
Aynı gün — Amsterdam'a
Aynı gün — Londra'ya
Ertesi gün — Nevv-York'a

• Dünyanın En Eski Hava •
• Yolu ile Uçunuz •

K·L·M Hollanda Hava Yolları

Umumi Acentesi :

TURHOL Ticaret Ltd. Şti.

Atlas Sineması yanı, Beyoğlu — Telefon : 40764

« LA TURQUIE MODERNE » Basımevi